

Ob tej priliki pa moram, v zvezi s predlogom, da se obsoja nasilno ustvarjena situacija v naši sekciji, izvršiti svojo dolžnost, ki sem jo hotel že davno napraviti, a Vaši zastopniki niso hoteli priznati tega stanja.

Situacija v centralni upravi zahteva celoga moža in tudi situacija pri sekciji. Nasprotniki bodo hoteli nasilno izvršeno premostitev in s tem v zvezi mojo ostavko pri sekciji izkoristiti v svoje dobro, toda se bodo prevzeli, ker mi je bila moja prva skrb, da sem na postojanke v organizaciji pravočasno postavljaj — oziroma pridobil mlade sile, ki bodo še z večjim elanom kakor jaz zastopale neodvisnost naše organizacije in čisto stanovsko linijo v njej. Bodočnost bo pokazala, da ta moj korak ni umik niti za ped ob načel, ki sem jih zastopal, ter ne storim tega iz kakih osebnih interesov ter ni to moja slabost, da izvajam samo konsekvence nasilno ustvarjene situacije, ker bom oproščen dela na eni strani s tem večjo silo lahko služil idealom nas vseh.

Interesi organizacije so mi bili vedno prvi in so mi tudi danes, ko se ne zadovoljim s polovičnim delom na dveh straneh ter mi je pri srcu tudi pravna situacija, ki jo moram kot vrhovni in čelni Vaš voditelj čuvati ob vsaki priliki.

Iz tega razloga bom dal upravnemu odboru, ki je kompetenten reševati to zadevo, možnost, da izvrši potrebno rekonstrukcijo. Izjavljam pa, da bom ostal vedno na razpolago sekciji.

Zahvaljujem se vsemu članstvu za podporo in sodelovanje v dobi mojega vodstva sekcije in prosim, da vztrajate na dosednji liniji in mi boste v pomoč pri reševanju in urejanju naših zadev v centralni upravi JUU.

Od strani delegatov je bila izražena nato želja, naj bi tov. Dimnik vztrajal na svojem mestu, a ker je pojasnil, da je to nemogoče, je predlagala skupščina, naj se tov. Dimnik izvoli za častnega predsednika ljubljanske sekcije JUU v Ljubljani. Ker je pa to po pravih nemogoče, je bilo sklenjeno, naj se pravi v tem pogledu spremene.

Nato so bili sprejeti

SKLEPI ODSEKA ZA ORGANIZACIJO IN PRAVILA

Po točni proučitvi položaja v sekciji in razmer v državni učiteljski organizaciji je sklenil odsek predlagati skupščini naslednje sklepe:

1. Učiteljstvo dravske banovine najodločneje obsoja vso gonjo proti centralni organizaciji in vse poizkuse zanesti neso-glasja in spore med učiteljstvo in v njegovo organizacijo.

2. VII. banovinska skupščina sekcije za dravsko banovino v Ljubljani izreka izvršnemu odboru polno zaupanje in priznanje za njegovo delo in izjavlja, da stoji za njim strnjeno vse učiteljstvo dravske banovine, ki ga je pripravljeno podpirati po vseh svojih močeh. Izvršnemu odboru naj se odpošije brzojavka s tem besedilom.

3. Skupščina obžaluje, da so nekateri učitelji odobrvali premestitev predsednika sekcije tov. Ivana Dimnika iz dravske banovine.

4. Glede učiteljskih političnih klubov vzdržuje skupščina v polni meri stališče, izraženo v »Učit. tovarišu« avgusta 1933.

5. Skupščina ugotavlja, da poedin upravnih odborov sreskih društev ne vršijo svojih dolžnosti do sekcije in do članstva v tisti meri, kot to zahteva delo za interese članstva. Zato naroča vsem upravam sreskih društev, da v bodoče neprekinjeno vzdržujejo v vseh zadevah najtesnejši kontakt s sekcijo in ji v najkrajšem času predlagajo material, ki ji je potreben za delo na oblihi interesih učiteljstva in šole.

6. Opolnomočeni predstavniki sreskih učiteljskih društev se zavezujejo storiti vse, da se vzbudi v organizaciji čim večja aktivnost članstva in smo pripravljeni v vseh delokrogih podpirati akcije in pokrete organizacije, ki morejo voditi do tega cilja.

7. Skupščina poziva še neorganizirane učitelje, da vstopijo v organizacijo in v njej aktivno sodelujejo ter naroča upravam sreskih društev, da se potrudijo pritegniti to učiteljstvo v svoje vrste.

8. Zaradi možnosti presoje vzrokov neorganiziranja so sreska društva dolžna poslati sekciji vsako leto istočasno s članskimi izkazi tudi popoln seznam neorganiziranih učiteljev z navedbo vzroka pri vsakem poedineu, zakaj ni organiziran.

9. Sreska učiteljska društva, ki doslej še niso poravnala svojih prispevkov podpornemu fondu sekcije, naj to čimprej store. Sprejme se obvezen mesečni prispevek v podporni fond sekcije.

10. Sreska društva so dolžna vse primere ovajanja in drugih kršitev tovarištva ter izigravanja organizacijskih sklepov in načel obravnavati pred stanovskim častnim razsodiščem.

11. Vodstvu banovinske sekcije izreka skupščina zahvalo in priznanje za vse njegovo smotno in pošteno delo, vodeno povsem po načelih čiste stanovske linije. Skupščina pozna in visoko ceni vse brezprimerne žrtve, ki so jih člani vodstva doprinesli v izpostavljanju za stvar učiteljstva in organizacije. Poziva članstvo, da s svojo nadaljnjo vztrajno zvestobo organizaciji dokazuje svojo hvaležnost vodstvu sekcije, ki naj vztraja s članstvom v eni vrsti na dosednji poti.

Zlasti preds. tov. Dimniku, podpreds. tov. Završanovi in predvsem tajniku tov. Kumlju.

Poročilo gospodarskega odseka se je pretresalo v vseh podrobnostih. Debata se je vršila od postavke do postavke in končno se je plenum zedinil ter so bili sprejeti naslednji

SKLEPI GOSPODARSKEGA ODSEKA

1. Obračun se sprejme v celoti. K obračunu je bil sprejet predlog: Z ozirom na to, ker je večina društev plačala za leto 1936./37. prispevek sekciji za podporni sklad, apeliramo, da plačajo ta prispevek za leto 1936./37. tudi ostala društva.

2. Predlogi: Sprejme se naslednji predlog Učit. tiskarne: Vsak organiziran učitelj(ica) je moralno obvezan prevzeti vsaj 1 delež Učit. tiskarne (250 din). Delež lahko plačuje potom organizacije v mesečnih obrokih po 5 din; kdor hoče, lahko plača delež takoj ali v višjih obrokih.

Nadalje: Pedagoško centralo naprošamo, da se »Roditeljski list« tiska v »Učit. tiskarni, nakar bo organizirano učiteljstvo z večjo vno-m sodelovalo pri razširitev lista.

Na predlog Učiteljskega Pokreta se sklene, da se porabi za izdajo Prosvete, ki naj bi izhajala vsak drugi mesec kot priloga »Učit. tovarišu«, potreben znesek iz neizčrpanega fonda za mariborski in ljubljanski učiteljski naraščaj. Na daljnjo prošnjo tega odseka se dovoli za kritje upravnih stroškov in za prirejanje tečajev iz postavke Učit. samoiz-obrazba znesek 4000 din.

Sprejet je bil predlog učit. društva v Skofji Loki: Načelno smo proti temu, da bi se kateremu koli društvu odpisali dolgovi. Vsa društva naj vrše svoje obveznosti točno in po predpisih.

Prošnji sreskega društva Brežice za odpis dolga sekciji v znesku 1356 din se ne ugodi. Društvu se dovoli odplačilo tega dolga v roku dveh let.

Predlog sreskega učit. društva Maribor levi breg: tovarišem začetnikom - pripravnikom naj se zniža članarina in črta pristopnina — se odkloni.

Sprejme se predlog sreskega društva Celje: Centrala kakor sekcija JUU naj društvom ne pošiljata nenaročenih tiskovin in knjižnih edicij, s katerimi se obremenjujejo društveni proračuni z nepredvidenimi izdatki v času, ko se društva bore s finančnimi težavami.

Gospodarski odsek je odklonil iz budžetnih ozirov predlog učiteljskega društva Ljubljana-okolica zahodni del, da bi se dala sredstva za izobrazbo dveh abiturientk v gospodinjstvu iz fonda za izobraževanje. Društvu se svetuje, da izvrši to v lastnem delokrogu.

Predlog učit. društva Ljubljana vzh. del, da naj se organizacijski davek zniža in da se naj najdejo pota za znižanje članarine, je gospodarski odsek odklonil, ker je ostala sekcija članarina ista kakor doslej, t. j. 13 din, svojo društveno članarino naj pa uredi društvo po lastnih potrebah.

Predlog učit. društva Kranj se istotako glede stanovskih dajatev odkloni kakor tudi glede snovi »Učit. tovariša«, pri čemer se je treba tudi ozirati na tovariše, ki so naročeni samo na stanovski list.

3. Proračun se je sprejel v celoti, samo točka 2.b pri stroških se zniža od 6500 na 5000 din kot nagrada uredniku, diferenca 1500 pa ostane za druge potrebe Popotnika.

Ker so posamezni odseki razpravljali tudi o tajniškem poročilu, je bilo s sprejetjem sklepov posameznih odsekov sprejeto tudi tajniško poročilo.

Predlog nadzornega odbora.

Po obširnem poročilu o pregledu vsega poslovanja pri sekciji, je podal nadzorni odbor sledeči predlog:

Nadzorni odbor ugotavlja iz podanega revizijskega poročila, da je delo uprave kakor tudi knjigovodstvo sekcije JUU v Ljubljani v vzornem redu. Predlagamo vse priznanje in zahvalo vsem funkcionarjem sekcije in njenih odsekov za njihovo vestno in natančno uradovanje, blagajniku in upravi pa absolutorij.

Predlog je bil soglasno sprejet!

Nato so bili izvoljeni še naslednji člani v razsodišče:

Pogačnik in Roš kot predsednika, Lukičeva, Maurič, Schell, Napokoj in Rant kot člani, Oman Oto, tajnik, Levec Anka namestnica.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Sprejeta je bila še resolucija, nakar je predsednik Dimnik zaključil skupščino.

Resolucija

»Opolnomočeni zastopniki učiteljstva, zbrani v dne 26. in 27. julija 1937. na VII. banovinski skupščini JUU sekcije za dravsko banovino v Ljubljani, smo kot predstavniki učiteljskega stanu proučili in pretresli vsa vprašanja, ki zadevajo šolo, prosveto in učiteljstvo. Iz množice zadev, ki bi jih bilo nujno rešiti, izločamo najnujnejše in ugotavljamo:

1. da je materialni položaj učiteljstva tako težak, da zahteva nujno zvišanje prejemkov. Ureditve naših prejemkov naj se izvrši po načelu: Za enako delo enako plačilo! Zato naj se ukine vse razlike v prejemkih poročenih in neporočenih učiteljic.

2. da je zašla narodna šola zaradi neprestanega premeščanja učiteljstva in občutka nesigurnosti in ogroženosti, v katerem vrši učitelj svoje delo, danes v najtežji položaj. Naša šola zato ne more napredovati in se razvijati, marveč je po svojih uspehih v stalni dekadenci. Zato je v interesu šole in narodne prosvete, da se uzakoni učiteljstvu stalnost v službi in na službenem mestu.

Pred uzakonitvijo stalnosti naj se razpiše vsa ona učiteljska mesta, ki niso bila od-dana po razpisu.

3. da otešnuje uvedba delnega celibata učiteljice v ustavno zajamčenih pravicah in v enakopravnosti, ki jim jo je doslej na osnovi ustave v celoti priznaval tudi uradniški zakon. Zato vzbuja občutek ponižanja in zagrenjenosti, kar bi ob daljšem trajanju lahko imelo neugodne posledice za delo učiteljic na narodnem izobraževanju sploh. Celibat za učitelje

XVII. glavna skupščina Jugoslov. učiteljskega udruženja bo 22., 23. in 24. avgusta 1937 v Skoplju

Dnevni red:

I.

21. avgusta: Seja glavnega odbora ob 10. uri z dnevnim redom:

1. Priprava za skupščino.
2. Predlogi za skupščino.

21. avgusta popoldne: Konferenca glavnega odbora, predsednikov in delegatov. Začetek ob 17. uri — dnevni red:

1. Oddaja pooblastil sekcijemskim tajnikom in izdajanje delegatskih vstopnic.
2. Sporazum o volitvi verifikacijskega in drugih odborov.

II.

Glavna skupščina:

22. avgusta popoldne: Začetek ob 9. uri — z dnevnim redom:

1. Otvoritev skupščine.
2. Vloga učitelja pri osvobojenju Srbije.
3. Volitev odborov v smislu poslovnika za skupščine JUU, tajnikov in overovateljev zapisnika.
4. Poročilo o delu glavnega odbora JUU v preteklem letu.
5. Bilanca in proračun.

22. avgusta popoldne: Poslujejo odbori.

III.

23. avgusta: Začetek ob 8. uri — z dnevnim redom:

1. Razprava o poročilih skupščinskih odborov po vrsti, kot se bodo javljali.

23. avgusta popoldne: Začetek ob 16. uri — z dnevnim redom:

1. Pravila — poslovnik o poslovanju sreskih in skupnih zborovanj JUU.
2. Volitev glavnega stanovskega častnega razsodišča.
3. Resolucija glavne skupščine.

V kolikor delo ne bo dovršeno, se nadaljuje 24. avgusta ob 8. uri z nadaljevanjem dnevnega reda.

IV.

Seja glavnega odbora. Začetek ob 10. uri z dnevnim redom:

1. Izvršitev skupščinskih sklepov.
2. Program dela do prihodnje seje glavnega odbora. — Popoldne izleti.

Opomba: Imena lokalov, kjer bodo seje, konferenca in skupščina, se javijo naknadno.

Natančni opis skupščinskega dela, izletov in ostalega bo tiskan v prospektu, ki ga izda JUU sekcija za vardarsko banovino v Skoplju.

Vsak delegat mora imeti svojo člansko izkaznico s potrdilom, da je član v l. 1936./37.

Prijave za stanovanja v Skoplju med skupščino naj pošljejo delegati sekciji v Ljubljani do 1. avgusta.

V prijavi naj navedejo, kje želijo stanovanje.

Udeleženci iz dravske banovine bodo potovali na glavno skupščino skupno v posebnem železniškem vozu, in sicer.

Odhod iz Ljubljane 20. avg. ob 9. uri zjutraj (brzi vlak). Podrobnosti bomo objavili v prihodnji številki.

Spodaj priobčujemo vzorec pooblastila, ki ga morajo imeti predstavniki sreskih društev in delegati.

Sresko društvo — — — — —

Pooblastilo

za — — — — —, člana gornjega sreskega društva JUU, ki ima — — — — — reci: — — — članov JUU, da zastopa sresko društvo na glavni skupščini v Skoplju 1937. l.

V — — — — —, dne — — — — —

Zig.

Predsednik:

Tajnik:

II. vseslovanski pedološki kongres v Ljubljani 26., 27. in 28. avgusta t. l.

V dneh med 26. in 28. avgustom t. l. se bo vršil v Ljubljani pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kneza - namestnika Pavla in častnim predstvom rektorja ljubljanske univerze dr. Maksa Samca drugi vseslovanski kongres mladinoslovcev. Kongres je določil stalni slovanski odbor za prirejanje mladinoslovskih kongresov v slovanskih državah. Temu odboru načeluje profesor univerze v Brnu Slovenec dr. Mihajlo Rostohar, tajnika sta in-spektor v ministrstvu Jerman in prof. Kubalek iz Prage, člani pa dr. Jan Uher, profesor Masarykove univerze v Brnu, univerzitetni profesor dr. Jaxa - Bykowski iz Poznania, in Jugoslavlani prof. dr. Ozvald iz Ljubljane, prof. dr. Bujas, zdravnik dr. Mandić iz Zagreba, prof. Stefanović iz Beograda ter in-spektor Veljko Ramadanić iz Zemuna. Prvi tak kongres se je vršil l. 1933. v Brnu. Tedaj so predavali predavatelji samo iz Češkoslovaške, Jugoslavije in Poljske, dočim pričakujemo za ljubljanski kongres še prijav iz Bolgarije.

Za kongres vlada tako veliko zanimanje, da računa pripravljalni odbor na približno 1000 udeležencev in bo prireditve torej pomembna tudi iz tujsko-prometnega vidika, ker bodo prišli v slovensko prestolico kongresisti iz vseh delov naše širše domovine in iz vseh ostalih slovanskih držav.

Pedologija ali mladinoslovje je znanost, ki raziskuje otroka in mladostnika, in sicer vse pogoje ter faktorje, od katerih zavisi njegov duševni razvoj. Ta znanost obsega več strok, tako n. pr. biologija raziskuje fiziološki razvoj, pedopsihopatologija duševno življenje, pedopsihopatologija oblike in vzroke duševne defektnosti, pedosociologija činite-lje, ki ovirajo ali pospešujejo razvoj mladostnika v družbi ter končno pedokriminalologija, ki se bavi z zločinskimi nagnjenji otroka in mladostnika. Mladinoslovje oz. njeni izsledki so torej neobhodno potrebni za vsakega vzgojitelja in pedadoga sploh. V ostalih slovanskih državah — na Češkoslovaškem in Poljskem — je doseglo že zavidanja vredno stopnjo, dočim je pri nas šele v skromnih začetkih. Zato pozdravljajo vsi praktični pedagogi naše države zamisel, da se bodo s kongresom v slovenski prestolici razširili in dvignili začetki naše pedologije v korist mladine in njenih vzgojiteljev.

Medtem ko se vrše pri glavnem odboru v Brnu širše priprave za ljubljanski kongres, skrbi v Ljubljani poseben pripravljalni odbor pod predstvom univ. prof. dr. Ozvalda

teljice tudi v ničemer ne bo mogel prispevati k zmanjšanju brezposelnosti med učiteljskim naraščajem. Iz teh razlogov naj se določbe o celibatu ne izvajajo in naj se o prvi priliki ukinejo, bodisi da se izpremeni šolski ali uradniški zakon, bodisi z novim finančnim zakonom.

Gornje svoje zahteve predajajo zastopniki učiteljstva odločujočim krogom in prošjo, da se kot nujne obravnavajo in ugodno rešijo.

in tajnika našega tov. strok. učitelja Draga Supančiča za tehnično izvedbo te pomembne prireditve. V delovnih odsekih delujejo naši tovariši, kongresna pisarna je pa v prostorih sekcije JUU, kjer dobe zainteresiranci vse potrebne informacije.

Pripravljalni odbor je razposlal te dni okoli 2000 vabil, ki so tiskana v slovenskem in francoskem jeziku. Vabila so prejeli vsi predavatelji (nad 70), vsi sreski šolski nadzorniki in vse banke uprave naše države, dalje prosvetne ustanove in pedagoška društva vseh sodelujočih slovanskih držav. Prav tako je odbor povabil tudi vsa štiri prosvetna ministrstva — Jugosl., CSR, Bolgarije in Poljske. Vabilo so prejele vse pedagoške revije, dentisti, zobozdravniki, zdravniki otroških bolezni, šole in časopisi v Jugoslaviji.

Pripravljalni odbor je že v glavnem določil program kongresa. Tako bo 25. avgusta popoldne v posvetovalnici Učit. tiskarne seja stalnega odbora za prirejanje mladinoslovskih kongresov. 26. avgusta zjutraj bo v dvorani na Taboru slavnostna otvoritev kongresa, h kateri so povabljeni predstavniki oblasti, popoldne zaseda plenum. Zvečer je predviden na Taboru koncert Trboveljskega slavčka, ki ima namen seznaniti slovanske pedologe s slovensko narodno in umetno mladinsko pesmijo. — 27. avgusta popoldne so predavanja v plenumu, popoldne delujejo sekcije, zvečer po možnosti predstava v operi. — 28. avgusta isti program, zvečer predstava v drami. — 29. avgusta je predvideno po željah prijavljenih zunanjih kongresistov ogledovanje lepote slov. zemlje. Ekskurzijski odsek je določil za to pot Bled in v Bohinj. Točen program podrobnosti bo objavljen v teku mesecu avgusta.

Velik je odziv predavateljev za pedološki kongres v Ljubljani. Doslej se je prijavilo stalnemu odboru v Brnu 32 predavateljev iz Jugoslavije, 25 iz Češkoslovaške in 7 iz Poljske. Pričakuje pa se še prijav iz Bolgarije. Točen seznam predavateljev in njihovih tem bomo objavili v prihodnji številki našega stanovskega glasila. Danes poročamo z gotovostjo, da bo predaval na kongresu eden največjih zobozdravnikov slovanskega sveta dr. Bazant, ki je osebn zdravnik predsednikov dr. Masaryka in dr. Beneša. Tudi drugi predavatelji iz Poljske in Češkoslovaške so znanstveniki velikega slovesa. Med predavatelji iz Jugoslavije je poleg znanih imen tudi nekaj naših tovarišev in tovarišic, ki bodo pokazali svoja izkustva in delovanje med šolsko mladino.

Predavanja se bodo vršila dopoldne v plenumu na Taboru, popoldne v sekcijah v raznih ljubljanskih dvoranah. Za sedaj so določene sledeče sekcije: 1. mladinsko-higienska, 2. psihološka, 3. socialno zaščitna, 4. za defektne deca in 5. za uporabno pedagogijo. Po vsakem predavanju je določena kratka debata. Pripravljalni odbor je preskrbel več epidiaskopov, s katerimi bodo govorniki ponazorili svoja predavanja.

V okviru kongresa bo na ljubljanskem liceju tudi več zanimivih razstav: reformnošolska iz Zlina, mladinsko-higienska iz Češkoslovaške, domoznanska iz CSR, razstava povojne slovenske mladinske knjige, ki jo bo v glavnem organizirala Mladinska Matica in bo razširjena na vse slovenske literature; razstava o pomožnem šolstvu v CSR; zaščiti dece, pedagoška izdanja Slov. šolske Matice in samorastli risarski izdelki dečka M. O. v starosti od 2 do 11 let.

Banska uprava v Ljubljani je uvidevaloč pomembnost kongresa dala prireditvenemu odboru na razpolago 25.000 din, drugi mero-dajni činitelji do sedaj prošnjam še niso ugodili.

Prijavnina za udeležence je 20 din. Udeleženci bodo imeli na podlagi izkaznice, ki jo prejmejo po vplačilu prijavnine, pravico do brezplačnega vstopa na vsa predavanja in razstave ter druge kulturne prireditve, ki se bodo vršile v okviru pedološkega kongresa. Ker je prireditev eminentnega pomena za naše učiteljstvo, pričakujemo, da se je udeležijo prav vsi! Tovariši in tovarišice, pohitite s prijavi!

Prijave sprejema: Pripravljalni odbor v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6 — Jugoslavija.

Prijavnino pošljite po položnici čekovnega računa št. 17.471.

† Anica Viher - Sekulova

Smrt je zopet brezobzirno terjala mlado žrtev in iztrgala iz učiteljskih vrst tovarišico, iz srečnega zakona pa skrbno ženo in dobro mamico dveletne hčerke Lučke.

V soboto 17. t. m. je v mučeniških bolečinah umrla učiteljica Anica Viher, hčerka znane Sekulove rodbine iz Ljubljane in žena

banovinskega inženirja Lavoslava Viherja. Vedno vesel in zabavni tov. Ančki, ki je bila blagega in odkritega značaja, je vendar ključala skrita bolezen, ki ji je skrivno in počasi rahljala zdravje. Zaradi zdravljenja ledvic je bila premeščena v Ljubljano, kjer se ji je v krogu družinice in sorodnikov ter skrbne nege zdravstveno stanje v veselje vseh vidno izboljšalo. Toda sreča ji je bila le kratko odmerjena. Bolezen jo je iznenada napadla, iskala je sicer pomoči na zagrebški kliniki, a zaman — nazaj domov je prišla vsa strta samo umret.

Pokojna tovarišica Ančka je posebno dobro znana vsem starejšim članom Učiteljskega pevskega zbora, pri katerem je delovala nekaj let kot odlična delavka in izvrstna pevka. Njo smo videli med ustanovitvi zbora, med onimi, ki so pomagali graditi temelje tej važni kulturni instituciji naše stanovske organizacije. Z ostalim članstvom zbora je prestopala vse žrtve in se vozila ob vsaki uri in vsakem vremenu iz službenega kraja na pevске vaje v Ljubljano. Sodelovala je pri vseh zborovih prireditvah in turnejah ter tako pripomogla k utrditvi njegovega slovesa kakor slovesa dela slovenskega učitelja samega. Slovensko učiteljstvo posebno pa člani UPZ jo bodo iz hvalečnosti ohranili vedno v najlepšem spominu.

Tovarišici Ančki naj bo zemljica lahka, vsem preostalim naše najiskrenejše sožalje Vir.

Tovarišu Ivanu Sumpererju v spomin

Težko je pisati posmrtnico človeku, katerega življenje je bilo en sam delovni dan. To velja v polni meri za našega pokojnega tovariša Sumpererja Ivana, ki je vse težkoče življenja občutil v polni meri.

Ti, dragi Ivan, nisi iskal za svoje delo nikakih priznanj, delil si z njim le dobrote med svoje ljudstvo. Najrajši si se gibal med preprostimi ljudmi, med siromaki in kmeti, kajti ti so naše pomoči najpotrebnejši. Nudil si jim marsikako urico veselja, da so vsaj za trenutke pozabili svoje borno življenje. Pri tem si seveda občutil neizmerno veselje, a vesel si bili tudi drugi s teboj.

Koliko svojega prostega časa si porabil samo za premišljevanje, kako bi pospešil svoje delo za izobrazbo ljudstva, zato je bilo vse, kar si delal, dobro premišljeno in uspešno. Toda vkljub temu, da Te je narod spoštoval, so Te preganjali in metali kame-nje na že itak trnjevo pot! Ti pa si v odgovor na vse to le še podvojil svoje moči in si brez prenehanja delal.

Toda — pretežki so bili udarci! Marsikdo izmed nas bi na Tvojem mestu že prej omagal, zlasti, ako pomislimo na težko bolezen, katero si si nakopal v svetovni vojni. Ostal si pa delaven vse do svojega zadnjega vzdihljaja. Ko Te noge niso mogle več nositi v 20 minut oddaljeno šolo, si se vsak dan tja vozil, samo da ni ostala mladina brez svojega učitelja.

Zalostna je bila Tvoja zadnja pot! Nihče izmed nas ni mislil, da Te ne bo smela mladina spremiti k zadnjemu počitku. Kdor je to zakrivil, ne zasluži dobrega imena! Le malo stanovskih tovarišev Te je sprejelo na zadnji poti! Toda, bodi Ti v tolažbo, dragi Ivan, da si zapustil v naših srcih, kakor v narodu, nevenljiv spomin, ki je sad Tvoje trdega dela! Ko Tvojih zemeljskih ostankov že zdavnaj ne bo več, bo še vedno lebdelo na ustni-ah marsikaterega človeka v krajih tvojega službovanja ime: Sumperer Ivan kot dragocen spomin in svetel vzor delavnega življenja trpečega slovenskega učitelja. Kmet H.

Splošne vesti

Pohvale uprave kraljevega fonda

Tudi Mladinska matica JUU med pohvaljenimi.

Na dan objave nagrad iz kraljevega fonda, 8. julija, je uprava fonda naglasila, da ji je bilo mnogo lažje na tem, da bi glede na veliko število prijavljenih tekmovalcev za nagrade ne ostali neopaženi oni, ki so si tudi pridobili velike zasluge na polju ljudske prosvete ter kulturne, zdravstvene in gospodarske povzdige našega naroda, pa jim ni bilo mogoče podeliti nagrad. Zato je uprava kraljevega fonda sklenila izkazati jim zasluženost s tem, da jih je odlikovala s pismeno pohvalo v želji, da bi se z večjo ljubeznijo nadaljevali svoje koristno delo.

V dravski banovini je dobila to pohvalo poleg drugih tudi Mladinska matica JUU.

Med pohvaljenimi so navedeni sledeči učitelji: Martin Marinč, šol. upravitelj v Bruncih, Ivana Sedej, učiteljica na Brdu pri Lukovici, Joško Turk, šolski upravitelj v Gra-dišču, Drago Voneina, šolski upravitelj v Dolenji vasi pri Ribnici, Alojzij Zupanc, učitelj v Stari cerkvi pri Kočevju, Albin Petelin, učitelj v Škofji Loki, Pavel Herbst, šolski upravitelj v Cerkljah ob Krki, Ivan Lavrenčič, telovadni učitelj v Mariboru, Ivan Klugler, učitelj v Podgorju, Ivan Stefe, šolski upravitelj v Krvavi peči, Henrik Vilfan, učitelj v Šmartnem, Rožna dolina pri Celju, Vojteh Debeljak, učitelj v Škofji Loki, Alojzij Kolenc, učitelj v Zagorju ob Savi, Jakob Der-njač, učitelj v Arčičah, Josip Malenšek, učitelj v Mariboru, Miloš Verk, šolski upravitelj, Sv. Križ pri Rogaški Slatini.

Učiteljski politični klubi

»Slovenec« od 14. julija 1937. poroča:

Resolucija učiteljstva dravske banovine. V debati je učiteljstvo naglasilo, da je bilo pred 4 leti proti ustanavljanju posebnih učiteljskih klubov pristašev JNS (o tem nastopu učiteljstva javnost ni nič vedela) in je učiteljstvo v načelu tudi sedaj proti ustanavljanju posebnih strankarskih političnih klubov.

Glede trditve, da o tem nastopu učiteljstva javnost ni nič vedela, navajamo sledeče: »Učiteljski tovariš« je priobčil dne 10. avgusta 1933. v svoji 3. številki na uvodnem mestu pod krepkim naslovom načelni članek »Učiteljski politični klubi«, s podnaslovom »Načelno stališče političnih strank in ostalih organizacij«.

»Ponedeljski Slovenec« z dne 21. avgusta 1933. prinaša pod trikolonskim močnim naslovom »XIII. kongres Jugoslov. učiteljskega združenja« v drugi koloni tega poročila pod krepkim naslovom »Politični klubi učiteljstva« sledeče:

Zadnje čase se je pojavilo med nekaterimi učitelji stremjenje, naj bi se snovali strankarski klubi. Tako se je v Kazini vršil sestanek pristašev JNS (bivše JRKD), ki ga je vodil g. Šmajdek. Do ustanovitve kluba pa na tem sestanku ni prišlo. Banovinska sekcija JUU pa se je sedaj izrekla proti ustanavljanju takih klubov, ker bi se s tem ogrožalo organizacijsko delo vsega slovenskega učiteljstva po znani »deklaraciji«, ko je bila iz stanovske učiteljske organizacije strankarska politika izločena.

Iz gornjega se jasno razvidi, da je bila javnost obveščena o tem, da je bilo slovensko učiteljstvo proti ustanavljanju posebnih učiteljskih klubov, in to ne samo potom »Učiteljskega tovariša«, marveč tudi potom »Slovenca«. V bodoče bi priporočali »Slovencu«, naj ob takih poročilih pogleda tudi nazaj v svoje rubrike, da bo videl, kakšno stališče je takrat zavzemal, ter se ne bo samega sebe demantiral.

SPREMEMBA V GLAVNEM PROSVET-NEM SVETU

Z odlokom g. prosvetnega ministra sta razrešena članstva v ožjem odboru glavnega prosvetnega sveta zastopnika naše organizacije tov. Ivan Dimnik, predsednik JUU, in Sveta Gojković, član izvršnega odbora JUU. Na njihovo mesto je postavljen g. Sveta Avramović, učitelj iz Beograda.

— Poslovne ure na sekciji. Med počitnicami posluje tajništvo sekcije JUU v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6, le v dopoldanskih urah.

— Nekdanje in sedanje dijaško časopisje bo na razstavi slovenskega novinarstva posebej obdelano in zato pripravljajni odbor nujno potrebuje razne pisane, litografirane ali kakorkoli razmnožene, torej tudi tiskane liste, ki so jih pisali slovenski slušatelji visokih šol, predvsem pa gojenci raznih srednjih in tudi meščanskih ter višjih razredov osnovnih šol, prav tako pa tudi take časopise, ki jih dijaštvo še izdaja pod nadzorstvom šolske oblasti ali brez njega. Posebno zanimivi so srednješolski listi, zato pa vljudno prosimo vse bivše in sedanje dijakke ter šolske vodstva, a tudi knjižnice in druge lastnike teh z večine prav redko ohranjenih pojavov slovenskega novinarstva, da poiščejo zlasti starejše dijaške časopise ter nam jih blagovolijo posoditi za razstavo in tudi za kompletiranje »Bibliografije slovenskega novinarstva«, ki izide ob razstavi. Zato je skrajni čas, da vse naše staro in sedanje dijaško časopisje pošljete ali prinesete pripravljalnemu odboru, ki za vse posojene predmete prevzema popolno jamstvo in jih po razstavi nepoškodovane vrne lastnikom, hkrati se pa najtopleje zahvaljuje vsem, ki s posojilom razstavnega gradiva sodelujejo pri tej veliki manifestaciji slovenske kulture. Pripravljajni odbor razstave slovenskega novinarstva, Ljubljana, Vele-sejem.

— Diplomski učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani so se vršili od 9. do 23. junija 1937. pod predsedstvom direktorjevega namestnika prof. dr. Kropivnika Rudolfa. Izpit so napravili(e): Grošelj Olga, Grudnik Rozina, Jerše Marija, Krivec Marija, Kump Hilda, Malnar Marija, Marenčič Marija, Petročnik Gabrijela, Zun Nada, Fuis Martin, Jevševar Filip, Kavčič Stanislav, Kenk Jože, Kimovec Stanislav, Konc Jakob, Krča Franc, Kunaver Rajko, Luštek Miroslav, Marinko Maks, Prek Stanislav, Stojković Miroslav, Zupančič Maksimiljan. — Popravni izpit ima 12 kandidatov in kandidatke, 7 kandidatov(tk) je bilo odklonjenih za 1 leto, 2 pa odstranjeni za 1 leto.

— Potrdila o velikosti neposrednega davka zaradi odmere šolnine. Dravska finančna direkcija v Ljubljani razglašajo: Državni upokojenci in upokojenke, ki jim izplačuje pokojninske prejemke dravska finančna direk-

cija v Ljubljani, naj prosijo za potrdila o velikosti uslužbenškega davka, ki jih bodo potrebovali ob vpisu otrok v šolo zaradi pravilne odmere šolnine za leto 1937./1938., že v juliju ali v začetku avgusta 1937. — Prošnjam, kolkovanim za 10 din, naj prilože za potrdilo kolek za 20 din, za vsak zahtevani uradni prepis potrdila pa kolek 10 din.

— Upravitelji vseh večjih šol bodo prejeli še pred prvim avgustom t. l. okrožnico Pedagoške centrale v Mariboru, v kateri se naprošajo, da javijo število eventualnih naročnikov »Roditeljskega lista« Pedagoška centrala nujno potrebuje te in še nekatere druge podatke, da bo mogla pravilno in pravočasno razposlati prvo številko. Okrožnici bo priložena že frankirana dopisnica, ki jo bo treba samo izpolniti in odposlati. Nujno prosimo vse gospode direktorje in upravitelje, naj izpolnijo našo prošnjo in odgovore, čeprav negativno! — Ob tej priliki prosimo tudi vse, ki pošiljajo prijavnice za list, naj frankirajo kuverte z znamko za 35 par in naj ne pozabijo napisati »tiskovina«. — Pedagoška centrala v Mariboru.

— Tovariš(ica)! Kot vesten in pošten človek nočeš, da bi ob Tvoji smrti bili Tvoji dragi v velikih gmotnih skrbih, zato jim takoj osiguraj — posmrtnino. — Aktivni tov. pristopijo Učit. samopomoči; upokojenci: Društvu upokojenega učiteljstva v Ljubljani (in sicer zanesljivo že prvo leto po upokojitvi). — Ne odlagaj!

— V počastitev spomina tov. Ančke Viherjeve darujeta podpornemu fondu sekcije Ančka in Francka 100 din.

— Ne pošiljajte nefrankiranih pisem! Poština za dopisnice je od 1. VII. t. l. 1 din.

— Vse tovariše in tovarišice opozarjamo, naj naročajo knjigo Ilke Vaštetove »Roman o Prešernu« direktno na naslov: Ilka Vaše, Ljubljana, Lavričeva 6. Le z direktnimi naročili pomagamo svoji tovarišici do gmotnega uspeha. (Glej današnji inserat!)

— Maturantje ljubljanskega učiteljskega 1927. Svojo desetletnico bomo obhajali ob priliki II. pedološkega kongresa v Ljubljani. Dobimo se 27. avgusta ob 7. uri zvečer pri Slamiču. Kdor se namerava udeležiti, naj mi sporoči! — Dodič Ivan, Gorje pri Bledu.

— Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani bo v kratkem razpošiljalo novo odobrena pravila. Kakor upokojene učitelje (učiteljice) in njih sproge, sprejema tudi vse druge državne uradnike (ce) in njih zakonske druge pod enakimi pogoji.

— Odkritje spominske plošče pok. nadučitelju A. Porekarju. Odbor za postavitev spominske plošče pok. A. Porekarju, dolgoletnemu nadučitelju na Humu, smatra za svojo častno dolžnost, da izrazi svojo iskreno zahvalo vsem, ki so bodisi s svojimi prispevki, bodisi s svojo navzočnostjo pri otvoritveni slovesnosti, pripomogli, da je svečanost tako lepo uspeša. Bog plačaj vsem! — Posebno zahvalo smo dolžni g. ravnatelju A. Kosiju, ki nam je v svojem slavnostnem govoru pred oči življenje in delo blagopokojnika. Prisrčna hvala vsem, ki so vložili kakorkoli svoj trud in delo, da smo dovršili, kar smo si namenili. Šolski upravitelj se ob tej priliki obenem zahvaljuje hčerki pokojnega, ge. Angeli Womerjevi, za lepo darilo v knjigah za šolsko knjižnico. — Odbor.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I. Zahteva po povišanju prejemkov. Poslanec dr. Ivan Jančič in tovariši so vložili načrt zakona o povišanju prejemkov državnih in samoupravnih uslužbencev ter zahtevali nujnost. Načrt predvideva ukinitve uredbe z dne 15. septembra 1935. in ponovno uveljavljanje uredbe z dne 12. marca 1932. Načrt zakona je podpisalo 77 opozicijskih poslancev, med njimi vsi slovenski opozicijski poslanci. Predlagatelj je načrt obširno utemeljeval. Poudaril je, da tendenca po nadaljnjem naraščanju še vedno traja. Finančni minister je v odgovoru izjavil, da vlada že itak proučuje vprašanje uradniških plač in da ga bo rešila, čim bodo to dovoljevali državni dohodki. (»Jutro« dne 11. VII. 1937.)

— I. »Neodvisnost«, tednik za vsa javna vprašanja, ki izhaja v Mariboru, prinaša dne 10. julija pod naslovom »Apostol katoliške morale« izpod peresa nekega — i. nekako kritiko knjige o komunizmu in kumunistični Rusiji, ki jo je spisal g. Fr. Erjavce. Med drugim mu očita, da so to delo zgolj demagoške fraze, ker pisatelj v Rusiji sploh ni bil in zato ni imel možnosti in sposobnosti, da bi proučil ves njen preobrat. Medtem, ko mu očita udeleževanje v nekdanji socialno-demokratski stranki, ki mu je preskrbela tudi boljše službeno mesto, vprašuje — i. g. Erjavca, kdo je bil tedaj najglasnejši, najradikalnejši in najbolj komunistično navdahnjen? Menda živi še mnogo poznavalcev tedanjega Erjavčevega udeleževanja, ki bi na vsa gornja dejstva prisegli. Gospod Erjavce je bil celo pristaša one komunistične linije, ki je vsako najmanjše simpatiziranje ali pakiranje s tedanjo klerikalno stranko najodločneje zavračala in smatrala vsak tak poizkus za veleizdajstvo. Zeli mu končno, da bi mu njegovo izkušeno mojstrstvo v demagogiji vsaj v novem taboru prineslo zaželeno — koristi, čast in slavo.

— I. V 24 vrsticah prinaša »Slovenec« z dne 13. julija poročilo o zborovanju učitelj-

stva v Ljubljani. Drugi dan je objavil isti list kratek posnetek resolucije. Glede odklonilnega stališča učiteljstva, ki ga je zavzelo pred 4 leti proti ustanavljanju učiteljskih političnih klubov, odgovorjamo danes na drugem mestu.

— I. Ukinitve celibata za učiteljice. V narodni skupščini je 20. VII. poslanec Lazarevič predložil nujen zakonski predlog o ukinitvi celibata za učiteljice in ga v daljšem govoru utemeljeval. Naglašal je, da so omožene učiteljice s tako zvanim celibatnim amandmanom razdeljene v dve skupini, v one, ki so omožene z učitelji in one, ki so poročene z neučitelji. Prve lahko ostanejo v službi, druge pa morajo dati ostavko, čepravno so odlično kvalificirane. Zaradi tega je zahteval, da se ta določba finančnega zakona ukine. Prosvetni minister g. Stošovič je odklonil nujnost predloga. V svojem odgovoru je omenil, da ima prosvetno ministrstvo z omoženimi učiteljicami sploh križe in težave in da ne smemo smatrati za krivico, če mora učiteljica, ki se poroči z neučiteljem ter si tako zagotovi eksistenco, napraviti prostor majšjim močim. Poslanec Lazarevič je temu ugovarjal in opozoril na to, da je danes v državi še vedno okrog 2000 nezasedenih učiteljskih mest, prav toliko pa je še potrebnih učiteljev v krajih, kjer ni šol. Tod bi se dalo namestiti vse učiteljske kandidate, ne da bi bilo treba zaradi tega omejevati pravice in državljanske svoboščine omoženih učiteljic. Vlada večina je pri glasovanju odobrila stališče prosvetnega ministra in zavrnilo nujnost predloženega zak. (»Jutro«, 21. VII. 37.)

— I. Kratko poročilo o skupščini hrvatskega učiteljstva prinaša »Jutro« dne 17. VII. 1937.

— I. »Jutro« z dne 13. in 14. VII. prinaša daljše poročilo o banovinski skupščini učiteljstva v Ljubljani.